7/5622

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan
565

20/05/2005

31676

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 18/04/2005 tarihli ve A.01.0.GNS. 0.10.00.02-10479 sayılı yazınız,
b) 22/04/2005 tarihli ve 427 sayılı yazımız.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan ve Denizli Milletvekili Ümmet Kandoğan tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/5622 Esas No.lu soru önergesiyle ilgili cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 99. maddesinin beşinci fıkrası uyarınca bir aylık ek süre verilmesi istenilmiştir.

Söz konusu soru önergesine verilen cevap örneği iki nüsha hâlinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Cemil ÇİÇEK
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (2 adet)

7/5622

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2005

Sayın Ümmet KANDOĞAN
Denizli Milletvekili
T.B.M.M.

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/5622 Esas No.lu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

Anayasa'nın "Hâkim ve savcıların denetimi" kenar başlıklı 144. maddesinde, hâkim ve Cumhuriyet savcılarının görevlerini, kanun, tüzük, yönetmeliklere ve genelgelere (hâkimler için idarî nitelikteki genelgelere) uygun olarak yapıp yapmadıklarını denetlemenin; görevlerinden dolayı veya görevleri sırasında suç işleyip işlemediklerini, hal ve eylemlerinin sıfat ve görevleri icaplarına uyup uymadığını araştırma ve gerektiğinde haklarında inceleme ve soruşturmanın, Adalet Bakanlığının izni ile adalet müfettişleri tarafından yapılacağı;

2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 24. maddesinde de, adalet müfettişlerinin denetimleri sırasında inceledikleri belgelere ve gözlemlerine dayanarak hâkim ve Cumhuriyet savcıları hakkında düzenleyecekleri hâl kağıtlarını ilgilinin gizli sicil dosyasına konulmak üzere Teftiş Kurulu Başkanlığına gönderecekleri,
Hükümlerine yer verildiği malûmlarıdır.

Anılan hükümler çerçevesinde düzenlenen müfettiş hâl kâğıtları, 2802 sayılı Kanunun 24. maddesi hükmü uyarınca gizli kabul edilmekte ve ilgilinin gizli sicil dosyasında saklanmaktadır.

Bakanlığımızın başvurusu üzerine, Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulunca 05/07/2004 tarihli ve 2004/12 Karar sayısıyla;

"- Çağdaş kamu yönetimi anlayışının hakim olduğu ülkelerdeki uygulamalara bakıldığında, kamu görevlileri için düzenlenen sicil raporu benzeri dosyaların üçüncü kişilere karşı gizli tutulduğu, dosyanın ilgilisine karşı ise açık olduğunun görüldüğü; 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'nun da bu yönde atılmış bir adım olduğu, nitekim 4982 sayılı Kanunun konuyla ilgili olarak, 15 inci maddesindeki "Yargı denetimi dışında kalan idari işlemlerden kişinin çalışma hayatını ve mesleki onurunu etkileyecek nitelikte olanlar, bu Kanun kapsamına dahildir....", 18 inci maddesindeki "Sivil ve askeri istihbarat birimlerinin görev ve faaliyetlerine ilişkin bilgi veya belgeler, bu Kanun kapsamı dışındadır. Ancak, bu bilgi ve belgeler kişilerin çalışma hayatını ve meslek onurunu etkileyecek nitelikte ise, istihbarata ilişkin bilgi ve belgeler bilgi edinme hakkı kapsamı içindedir.", 25 inci maddesindeki "Kurum ve kuruluşların, kamuoyunu ilgilendirmeyen ve sadece kendi personeli ile kurum içi uygulamalarına ilişkin düzenlemeler hakkındaki bilgi veya belgeler, bilgi edinme hakkının kapsamı dışındadır. Ancak, söz konusu düzenlemeden etkilenen kurum çalışanlarının bilgi edinme hakları saklıdır." şeklindeki hükümlerinin de, kurum ve kuruluşların kendi personeli hakkında sahip oldukları bilgi ve belgelerin üçüncü kişilere karşı gizli tutulması, ancak bu bilgi ve belgeler ilgili kişinin çalışma hayatını ve meslek onurunu etkileyecek nitelikte ise o kişiye açık olması, bir başka deyişle bilgi edinme hakkı kapsamında ilgili personelin kendisiyle ilgili bilgi ve belgelere erişim hakkının bulunduğu şeklinde anlaşılması gerektiği,

7/5622

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2005

- 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu'nun 19 ve devamı maddeleri gereğince hakim ve savcıların kademe ilerlemesi, derece yükselmesi gibi hususlarda sicil raporları ile müfettiş hal kağıtlarının dikkate alınan asli belgelerden olduğu göz önünde tutulursa, bu belgelerin hakim ve savcıların "çalışma hayatını ve meslek onurunu etkileyecek nitelikte" bulunduğunun açık olduğu,

hususlarını ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'nun 5 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "Bu Kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz." amir hükmünü göz önünde bulunduran Kurul, 4982 sayılı Kanun ile çelişen 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu hükümlerinin uygulanmasında sicil raporları ve müfettiş hal kağıtlarının üçüncü kişilere karşı yine gizlilik prensibi içinde muhafazasının gerektiği, ancak ilgili hakim ya da savcıya karşı 4982 sayılı Kanun çerçevesinde açık olmasının gerektiğine oybirliği ile karar vermiştir."

Bununla birlikte, 4982 sayılı Kanunun 26. maddesinin birinci fıkrası hükmüyle, kurum ve kuruluşlara, faaliyetleri sırasında elde ettikleri görüş, bilgi notu, teklif ve tavsiye niteliğindeki bilgi ve belgelerin gizliliğini ve lüzumu halinde bu Kanun kapsamı dışında tutulmasını kararlaştırma yetkisi verildiğinden, bu yetki çerçevesinde müfettiş hâl kâğıtlarının ilgililere açıklanmasının doğuracağı sonuçları değerlendirmek üzere, 04/08/2004 tarihinde Bakanlığımız bünyesinde oluşturulan Komisyonun 06/08/2004 tarihli toplantısında; Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulunun yukarıda yazılı Kararının, Bakanlığımızı bağlayıcı niteliğinin bulunmadığı; hâkim ve Cumhuriyet savcıları hakkında doldurulan gizli sicil fişleri ile müfettiş hâl kâğıtlarının derece terfi ve birinci sınıfa ayrılmada tek başına sonuç doğuran, kesin, yürütülmesi zorunlu ve bağlayıcı belgelerden olmadığı, bu belgelerin derece terfi ve birinci sınıfa ayrılmada bağlayıcı yönü bulunmadığı ve Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından serbestçe takdir edileceği, sözü edilen belgelerin Bakanlık ve Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna görüş ve tavsiyelerde bulunan takdirî belgelerden olduğu sonucuna varılarak bilgi edinme hakkı kapsamı dışında tutulması gerektiği; ancak anılan Kanunun amacı da dikkate alındığında, ilgililere bu belgelerin sonuçlarının bildirilmesinin hizmetin gereklerine daha uygun olacağı kanaatine ulaşılmış ve 10/08/2004 tarihli "Olur" ile oluşan görüş doğrultusunda işlem yapılması kararlaştırılmıştır.

Öte yandan, kaynağını Anayasanın 144. maddesi ve Hâkimler ve Savcılar Kanununun 24. maddesinden alan müfettiş denetimleri ve bu denetimler sonucunda düzenlenen hâl kâğıtlarının, sadece kişiyi ilgilendiren sonuç kısımları ile yapılan soruşturmalar sonucunda Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca neticeye bağlanıp kesinleşen soruşturmalara ait evrakın tamamı, istek halinde 4982 sayılı Kanun çerçevesinde ilgilisine verilmekte olup, anılan Kanunun gereği uygulanmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Cemil ÇİÇEK
Bakan